

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 5 juni 2014

MEDITATIE

Het leven van de weeskerk

Het moet een bijzondere plaats geweest zijn, die opperzaal in Jeruzalem waar de weeskerk bijeenkwam na Jezus' hemelvaart. Het was niet in de tempel, maar in een eenvoudige ruimte op het dak van een huis. Jawel, het was op aarde, maar iets van de hemel werd daar geproefd.

Er was een zoete gemeenschap met God en elkaar. De discipelen waren er, de moeder van Jezus was er, Zijn broeders waren er, en daarbij kwamen nog zo'n honderd andere volgelingen van Christus. 'Ai ziet, hoe goed, hoe lieflijk is 't, dat zonen van 't zelfde huis, als broeders, samenwonen, daar 't liefdevuur niet wordt verdoofd!'

Inhoud

- 1 Het leven van de weeskerk
- 2 De betekenis van Pinksteren voor onze prediking
- 3 Stem uit het verleden
- 4 Tongentaal in de polder
- 5 Gedichten van 'meester Droogers'
- 6 Vernieuwing en verwarring (5)
- 7 Even maar...
- 8 Van wie is het kind? (1)
- 9 Vervolging is onvermijdelijk (1)
- 10 CGK-rapport
- 10 Homoseksualiteit (3)
- 10 De bijzondere wondervolle leiding des Heeren met wijlen ds. G. van Reenen (3)
- 11 Boekennieuws
- 12 Kerknieuws
- 14 Berichten
- 15 Kerkdiensten

En als zij ingekomen waren,
gingen zij in de opperzaal,
waar zij bleven.

Handelingen 1:13a

Toch voelden de leden van die weeskerk dat er nog iets ontbrak. Er was een lege plaats in hun hart. Toen de discipelen terugkeerden van de Olijfberg, hadden zij zich verblijd in de Heere, maar eenmaal in de opperkamer gekomen, waren ze 'allen eendrachtiglijk volhardende in bidden en smeken'. Dat lijkt tegenstrijdig maar is het niet. Ze wisten wel wat er gebeurd was, maar ze wisten ook wat er nog moest gebeuren. Ze wisten wat ze hadden ontvangen, maar ze voelden ook wat ze nog misten.

Wat voor een gemis was dat dan? Was het een Godsgemis of een Christusgemis? Nee, dat was het niet. Wanneer een zondaar door de liefde wordt getrokken en van zonde en schuld wordt overtuigd, gaat hij God missen. Wanneer de Heilige Geest voortgaat met Zijn ontdekkend werk en hem laat zien dat een verlosser noodzakelijk is, gaat hij Christus missen. De discipelen kenden daar iets van.

Als arme zondaren waren ze tot Christus gebracht. Drie jaar lang hadden ze met Hem gewandeld. O, toen hun Meester van hen werd weggenomen, hadden ze alle hoop en moed verloren. Maar o wonder, Jezus was verrezen uit het graf en had Zich aan hen geopenbaard als Sions betalende Borg. Veertig dagen later was Hij teruggekeerd tot Zijn Vader, maar Hij had ook beloofd Zijn Geest te zen-

den en eenmaal terug te keren. Dus wat misten ze nu? De verzegelende en vervullende kracht van de Heilige Geest! De Heere Jezus was heengegaan, maar de Trooster was nog niet gekomen. Opnieuw waren ze een elendig en arm volk geworden.

Wat een voorrecht is het voor Gods kinderen om in elke stand van het leven behoeftig gehouden te worden en een lege plaats te kennen die alleen door God en met God kan worden vervuld. Als hun gemis groter is dan hun bezit, bewaart hen dat ervoor hoge christenen te worden. In het gewone leven is het aangenaam te weten wat we hebben, maar in het geestelijk leven is het profijtelijk ook te weten wat we missen. Als we weet hebben van het meerdere dat bij God te krijgen is, zal dat werkzaamheden geven aan de troon der genade.

De belofte van de Heilige Geest had de discipelen verlangend gemaakt naar de innige gemeenschap met de Drie-enige God. Zij kenden wel de werkingen van de Geest, maar de Christus had ook gesproken over de inwoning van die Geest. Ze begeerden die zaak bewust te mogen beleven. Ze hunkerden ernaar die gezegende Geest te leren kennen in Zijn Persoon, dieper ingeleid te worden in de heilgeheimen Gods, gevoerd te worden in de tegenwoordigheid van de Vader, Christus te mogen omhelzen als hun oudste Broeder en aangedaan te worden met kracht uit de hoogte voor de taak die hun wachtte. Kortom, ze waren als weeskinderen die uitzagen naar de komst van de derde Persoon in het goddelijke Wezen.

Hoe ligt dat in uw leven? Kent u reeds de werkingen van de Heilige Geest? Of bent u nog altijd vreemdeling van die levendmakende kracht, dat overtuigend werk, die diepere ontdekking en ontbloting? Hebt u nog nooit uw eigen leegheid beweend en de volheid van Christus gezien? Heeft uw hart geen heimwee naar Hem? O, vraag de Heere toch om een begin uit Hem! Als zelfs de levende Kerk tussen Hemelvaart en Pinksteren op de knieën werd gevonden, hebt u dan geen re-

den uw binnenkamer te zoeken? Volk van God, verkeert u veel in die 'opperzaal'? Kent u de verwachting van de weeskerk bij ondervinding? Er kan veel in uw leven gebeurd zijn. Misschien mag u spreken van een geboren Zaligmaker Die aan uw hart werd geopenbaard, van een afsnijding toen Goede Vrijdag werd doorleefd, van een toegepaste gerechtigheid toen de opgestane Christus Zich wegschonk, zelfs van een thuiskomen bij de Vader door Hem Die ten hemel is gevaren en toch staat u nog als weeskind op de aarde.

Hoor! De Heere Jezus had Zijn discipelen beloofd: 'Ik zal u geen wezen laten'. Wezen: dat was de stand van hun leven en de gestalte van het hart in de dagen vóór de komst van de Trooster. Nee, dat maakte hen niet lijdelijk; het

deed hen veeleer met lijdzaamheid de vervulling der belofte verwachten. Wat een wonderlijke aanblik moet dat geweest zijn: daarboven in de hemel was Koning Jezus werkzaam aan de rechterhand des Vaders, gereed om Zijn gaven uit te storten in de harten van Zijn volk, en hier beneden was een biddend gezelschap dat uitzag naar die pinkstergaven. Moge dat ook nu gevonden worden in de dagen tussen de viering van Hemelvaart en Pinksteren. Dan wordt het waar wat de dichter zong in Psalm 72 vers 3:

*Hij zal gelijk zijn aan de regen,
Die daalt op 't late gras;
Aan droppels, die met milde zegen
Besproeien 't veldgewas.*

Krabbendijke, ds. C. Sonneveld

gelovigen: hun levenscentrum is van de aarde naar de hemel verplaatst. Zoals het lichaam het hoofd volgt, zo volgt de gemeente hierin haar Hoofd: Christus. Die gemeente blijft op aarde in vreemdelingschap achter, in verwachting van Christus' wederkomst. Wat dat betreft lijkt het leven van de gelovige op dat van Abraham in Kanaän.

Om Christus als verheerlijkte Koning te eren, om Hem als Voorloper te kennen, om Hem in het hemelse heilighdom te ontmoeten, om de Vadernaam in het hart te kennen, is steeds een bediening en tegenwoordigheid van de Geest nodig. Pinksteren brengt ons die. Pinksteren zet dus Christus in glans en doet het Vaderhart van God kennen. Tevens leert het de Rijksgedachte. Met Pinksteren komt het Nieuwe Verbond of Testament in actie. De Geest is de Plaatsvervanger van Christus en verheerlijkt Hem. Pinksteren leidt tot een andere bediening, bediening en manier van tegenwoordigheid van de Geest.

De discipelen kenden de Geest al wel. Die was al *bij-hen*. De Geest had hun zondenood ontdekt en liefde tot de Zaligmaker gewekt. Maar er was nog veel verborgen als onder een sluier. De Geest deed hen verlangen die verborgenheid te kennen. Tot aan de hemelvaart bleef de Geest *bij-hen*. Daarna volgt aanbidden, loven, en volharden in bidden en smeken. En dan verandert met Pinksteren het *bij-hen* van de Geest in een *in-hen*. Dat inwonen is teken en onderpand van Gods liefde in Christus. *In* is dichterbij dan *bij*.

Dat de discipelen tot aan Pinksteren alleen maar dat *bij-hen* kenden, is normaal. Voor wie nu, na Pinksteren, niet dat *in-hen* kent, is er reden om te vragen hoe dat komt. Wie daarop zegt dat hij eigenlijk is als de discipelen vóór hemelvaart, heeft geen verontschuldiging. Naar de kennis van de openbaring kan dat niet. Wel naar de stand van het geestelijke leven. Om dat laatste twist de Geest.

Laten we nog eens zien wat Pinksteren betekent. Tot aan Pinksteren werd de Heilige Geest aan enkele personen tijdelijk, voor een bepaald doel geschonken. Nu daalt Hij op alle leden van de gemeente neer en blijft nu *in-hen*. Deze inwoning geeft aan de gemeente een zelfstandig bestaan, niet langer nationaal, maar universeel van aard. God woont nu niet meer in de tempel op Sion, maar in de gemeen-

De betekenis van Pinksteren voor onze prediking

Samenvatting van een lezing van ds. I. Kievit uit 1950

De Heilige Geest wordt voor het eerst genoemd bij de schepping. Hij werkt ook in het hart van de mens. Dat is al zo onder het Oude Verbond, waar al Zijn in-zijn in het wezen van God met Vader en Zoon blijkt. In het Nieuwe Testament komt Hij veel duidelijker naar voren.

Het Oude Testament kondigt een rijkere bediening aan van de Heilige Geest, zowel qua bereik als qua intensiteit. Het Oude Testament kent hoogtepunten in die aankondiging, bijvoorbeeld in Joël 2. Die steeds rijker wordende bediening van de Geest is nauw verbonden met het verbond der genade. Vanuit dit verbond schenkt God Zijn weldaden; vanaf het Nieuwe Testament in een hogere bediening volgens het volgende schema:

Oude Testament	Nieuwe Testament
Belofte	vervulling
Schaduw	lichaam
Dienstbaarheid	vrijheid
Particulier	universeel

De kerk wordt daarin tot een zelfstandig leven geboren en ontvangt in de Heilige Geest een eigen, immanent levensprincipe.

De Bijbel verbindt de bediening van de Geest heel nauw aan Christus. Die Geest is van grote betekenis om de weg van het heil recht te verstaan. Daarin vormt Pinksteren een eindpunt. Deze weg is organisch van aard en kan alleen met de gemeente worden gekend. Daarom mag Pinksteren in de prediking niet verduisterd worden. Zoals Jezus Zijn discipelen onderwees, zo troost en leidt de Geest nu in alle waarheid. De Geest zal niet alleen bij de discipelen zijn, maar ook *in-hen-zijn*.

Met de opstanding van Christus wordt de oude bediening tenietgedaan, nadat op Goede Vrijdag de plaatsbekledende Borg is ontslagen van rechtsvervolging. De hemelvaart is de tweede trap van Christus' verhoging, die niet alleen leidt tot voorbede, maar ook tot gebed om een andere Trooster. Daarmee heeft de hemelvaart een machtige werking in de harten van de

te die op diezelfde dag zedings- en wereldkerk wordt. Dat gaat gepaard met allerlei buitengewone gaven en krachten. Beslissend daarin is echter dat de discipelen ten nauwste aan Christus en op die manier aan elkaar werden verbonden. De Geest is wel een onderscheiden Persoon, maar toch één in wezen met de Vader en de Zoon. Daarom kan Hij de gelovigen ten volle in hun gemeenschap opnemen en al hun weldaden deelachtig maken:

- Inlijving in Christus
- Verzoening
- Maakt vrij van de wet
- Vrede met God
- Leven in de vrede Gods
- Verzekeren van het kindschap, want Hij is de Geest der aanne-
ming
- Begin van een nieuw leven en heilige wandel
- Verbindt de gelovigen tot één lichaam.

In en door de Geest komt Christus Zelf tot de Zijnen. Omgekeerd zijn door die Geest de gelovigen in Christus: ze leven, denken, handelen in Hem. Ze krijgen deel aan Zijn weldaden: wijsheid, rechtvaardigheid, heiligheid, verlossing.

Met Pinksteren komt het Nieuwe Verbond of Testament in actie. De Geest is de Plaatsvervanger van Christus en verheerlijkt Hem.

Dat de Geest ten nauwste verbindt aan Christus en de bevrediging van de Vader, blijkt uit de Pinksterrede van Petrus. Christus doet een nieuwe bedeling aanbreken. De erfgenaam van de belofte is niet langer onmondig, gesteld onder de wet. Integendeel, nu is hij een mondig verklaard kind, dat Abba, Vader mag zeggen. Het is waar dat de Geest op Pinksterdag aan de gemeente geen kroon bracht, maar een kruis. Maar Christus is met haar en nu ook in haar door Zijn Geest.

Uit "Vreugde bij de Bron", verspreide geschriften van ds. I. Kievit, samenvatting van hoofdstuk 1, bladzijde 42 tot 53. de Banier, Apeldoorn, 2014 ISBN 978 90 336 33010

Ebenezer Erskine
1680-1754

Het blazen van de Wind

De wind van de Heilige Geest blaast zeer vrij en werkt als een onafhankelijk soeverein. Hij staat niet stil op het bevel, noch gaat liggen op het gebod van een mens. 'De wind blaast waarheen hij wil.' Zo is ook het blazen van de Geest soeverein vrij. Wat de tijd betreft waarop Hij gegeven wordt, die is vrij. Wat de duur en voortgang betreft, die is ook vrij en wat de maat en wat de wijze van werking aangaat, die zijn ook vrij. Hij blaast soms zeer verrassend op de ziel: 'Eer ik het wist,' zegt de bruid - volgens de Engelse overzetting - 'maakte mijn ziel mij als de wagens van Amminadab.' Gelovige, kunt u dat niet in uw bevinding verzegelen, dat u soms, wanneer u zich in een zeer harteloze en levenloze gestalte tot de plicht begaf, ja, misschien al begonnen was om het fundament op te graven, door met Sion te zeggen: 'De Heere heeft mij verlaten, en de Heere heeft mij vergeten,' dat u toen door een bries van de hemel werd verrast, die u op de hoogte van Jakob zette, dat u met de bruid moest uitroepen: 'Dit is de stem mijns Liefsten! Zie Hem, Hij komt, springend op de bergen, huppelend op de heuvelen? Want een ogenblik is er in Zijn toorn, maar een leven is er in Zijn goedgunstigheid; 's avonds vernacht het geweest, maar 's morgens is er gejuich?' Dit blazen, deze werkingen van de Geest zijn soms zeer krachtig en doordringend. U weet, dat de noordenwind, die koude scherpe wind, door alles heen-
dringt. Het zwaard van de Geest, 'gaat door de verdeling van de ziel en van de geest, en der samenvoegselen, en des mergs en is een oordeler der gedachten en der overleggingen van het hart.'

U weet ook, dat de wind van een zeer nauw zoekende aard is, en overal doorheen dringt. Hij komt tot in de best gesloten kamer. Zo ook de Geest, Die de lamp van de Heere is, Hij doorzoekt alle binnenkamers, Hij ontdekt de begeerlijkheden en afgoden die verscholen liggen in de binnenkamers van het hart. Soms breekt de Geest van de Heere los op de ziel, voornamelijk bij de eerste bekering, als een geweldig gedreven wind, zoals bij de apostelen, Die de sterkten van ongerechtigheid afbreekt en Die alle hoogten neerwerpt die zich verheffen tegen de kennis van God en Christus, door een geweldige en alles overwinnende kracht. Hij overmeestert de verduisterdheid van het verstand, de weerspanning en tegenstand van de wil en de vleeselijkheid van de geneheden. De vijandschap van het hart tegen God en alle geestelijke boosheden, die in de ziel een hoge plaats innemen, vallen voor Zijn voeten neer, zoals Dagon voor de ark van de Heere.

Ebenezer Erskine

Tongentaal in de polder

Pinksterconferentie van Opwekking trekt duizenden, ook uit de kerken

Ruim 55.000 mensen kwamen vorig jaar op de conferentie af, gehouden in de Flevopolder. Stichting Opwekking presenteert ook dit jaar vanaf morgen een programma met toespraken, zang en onderlinge ontmoeting. Het geheel past prima binnen de sfeer van de pinksterkerken. Maar waarom bezoeken dan ook reformatorische jongeren en volwassenen de conferentie? 'Het is ontzettend gaaf', aldus een meisje van 18.

Waarom schrijft De Saambinder wel over de EO-Jongerendag, maar niet over de pinksterconferentie van stichting Opwekking? Ook daar gaan familieleden heen. Deze persoonlijke vraag is de aanleiding voor dit artikel. In 1970 werd de eerste pinksterconferentie gehouden. Allerlei ideeën uit de pinksterkerken hebben een vaste plaats in het programma. Maar, er wordt op een ontspannen manier mee omgegaan, om samenwerking tussen christenen te bevorderen. 'Het is geweldig als je in tongen bidt', zo klonk al vele malen de aanmoediging. Maar niemand is iets verplicht. Iedereen beleeft immers het geloof op zijn of haar manier?

Opperbest

De formule van de conferentie trekt aan. Niet weinigen van de bezoekers komen uit de reformatorische kerken. Een van hen is Marinde, een meisje van 18, dat vorig jaar in een kerkelijk blad haar verhaal deed over de conferentie. Op een onbevangen wijze vertelde ze over haar ervaring. Daarin stond het gevoel voorop. In zekere zin is dat te begrijpen. Als journalist van het RD bezocht ik verschillende malen de conferentie. Zeker als het mooi weer is, is de sfeer opperbest. Het is eigenlijk één grote, gezellige familiecamping. Iedereen lijkt blij. En toch was ik blij dat het werk er weer op zat en er voldoende stof verzameld was voor een objectieve indruk van de dag. Een gevoel van vervreemding bezette me namelijk. In een grote tent met een tienerprogramma bekwam me de vraag: Wat doe ik hier? Harde muziek hoorde ik, daartussendoor een oppervlakkig spreken over het geloof en een spreken over God waarin de heiligheid van Hem weinig doorklinkt. Het lijkt erop dat Marinde deze dingen niet heeft meegemaakt. Ze was het niet helemaal met alles eens, zo

zei ze, maar dat leek haar weinig te deren. Ze vond het bijzonder om met zo velen bij elkaar te zijn, met één doel: God loven en prijzen. Dat laatste is zeker de bedoeling. Het gebeurt vooral door opwekkingsliederen en gezangen die vrijwel nooit gaan over zonde en schuld, onze verlorenheid en het wonder van Goddelijke ontferming. Veel vaker gaan ze over gevoelens van onmacht, angst, falen en pijn, met als oplossing het aanvaard worden door God en het opgetrokken worden uit de put.

De formule van de conferentie trekt aan. Niet weinigen van de bezoekers komen uit de reformatorische kerken.

Veelzeggend

We lieten Marinde aan het woord, omdat haar reactie veelzeggend is. Blijkbaar lukt het stichting Opwekking om een geest over te dragen van verdraagzaamheid en respect voor elkaars beleving. De conferentie heeft haar ruimdenkendheid ook vergroot, zo legde ze uit. Echter, het gevolg is dat een oppervlakkige boodschap van Gods liefde, een remonstrants evangelie er bij meiden als Marinde als zoete koek ingaat. De goede sfeer lijkt elk gevoel voor wat waar en niet waar is te overstemmen. En dat is aan-

Ruim 55.000 mensen kwamen vorig jaar op de conferentie af, gehouden in de Flevopolder.

grijpend. Maar wel veelzeggend. Na een RD-verslag over de conferentie was er in een ingezonden brief te lezen dat de schrijfster er altijd een 'fijne geestelijke ervaring' heeft. Ook zij was niet met alle onderdelen even blij, 'maar je moet elkaar een beetje de ruimte geven'.

Hoe ver gaat de ruimte die stichting Opwekking zich toeëigent? Op zondagavond wordt zelfs het Heilig Avondmaal gehouden, pal na een 'onvergetelijk visueel spektakel' van zandkunstenaar Gert van der Vijver, die een 'magisch schouwspel' van licht en donker laat zien. Is dat de voorbereiding op het Avondmaal? En wie ziet toe op de heiligheid van de dis?

Geestesdoop

Het is waar, de pinksterbeweging heeft wat scherpe kantjes verloren. Minder nadruk ligt er op tongentaal en profetie als hét bewijs dat je gedoopt bent met de Heilige Geest. Maar, laten we ons niet vergissen. Kees Goedhart, voorzitter van Stichting Opwekking, heeft nog niets van zijn opvattingen prijsgegeven. Nog altijd is hij ervan overtuigd dat de doop met de Heilige Geest een tweede, bijzondere genade is. Dan pas neemt de Heilige Geest het hele hart in bezit, wat zich uit in bijzondere gaven. Jaar op jaar brengt hij deze overtuiging onder woorden. Maar, helaas, jongeren als Marinde (hoeveel duitzenden zijn er in de reformatorische

kerken) hebben eigenlijk niet eens door welke dwaling achter deze pinksterboodschap zit. De goede sfeer lijkt alles te verzachten.

In die goede sfeer lijkt veel te kunnen. Het kinderprogramma belooft een 'groot feest' te worden met vertellingen, toneel, mime, zang, muziek, dans, goocheltrucs, circusacts en een buikspreekpop. Dit alles met het doel om 'de kinderen tot een diepere relatie met de Heere Jezus te leiden', zo lees ik in het programma. Andere kinderen! Wat kunnen zij eraan doen dat hun ouders hen meenemen naar zo'n trieste vermenging van wereld en Bijbel?

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

Gedichten van 'meester Droogers'

Pinksteren

Wijze: Halleluja, eeuwig dank en ere

Ik ga heen, maar Ik zal voor u bidden
tot de Vader, en Hij geeft
u de Trooster, Hij komt in uw midden.
't Is de Geest Die in u leeft;
en dan zal Hij eeuwig bij u blijven,
al Mijn woorden in uw harten schrijven.
't Is u nut dat Ik heenga;
'k Zend de Trooster u daarna.

Dit beloofde Jezus vóór Zijn lijden;
veel sprak Hij die laatste nacht.
Zo ging Hij de Zijnen voorbereiden
op de droefheid die hun wacht'.
Maar dan wordt tot blijdschap al hun droefheid.
Na het graf bracht Hij dit al tot klaarheid.
Vóór Hij opvoer, zei Hij 't weer:
'k Zend de Trooster spoedig neer!'

Op het Pinksterfeest ging God Hem schenken.
Velen waren toen bijeen,
eerstelingen 't off'ren en herdenken
wat op Sinai verscheen.
Onverwachts toen klonken als een stormwind
vuur'ge tongen, die men op hun hoofd vindt.
Hoor d' apost'len spreken gaan,
zó, dat ieder 't kan verstaan.

Ieder hoort hier in zijn eigen taal weer
spreken 't grote werk van God.
Eens kwam God vanuit de hemel Zelf neer;
spraakverwarring was toen 't lot.
Nu laten d' apostelen zich horen
in wat zij nooit leerden van tevoren.
't Volk vroeg: 'Wat wil dit toch zijn?
Vast zijn zij vol zoete wijn!'

Petrus kon die spot niet meer verdragen:
'Dronken zijn ze niet, o neen!
Joël profeteerde 't in zijn dagen.
Jezus ging van d' aarde heen.
Aan het kruis stierf Hij, omdat ú 't wilde,
waarmee Hij de toorn des Vaders stilde;
uit de dood weer opgestaan,
bracht Hij 't nieuwe leven aan!

Uit de hemel, op Zijn troon gezeten,
bracht Hij deze wond'ren voort.
Laat gans Israël dit nu toch weten:
Christus' Geest is 't Die u hoort!
En drieduizend werden er verslagen
in het hart, zodat zij gingen vragen:
'Mannen broeders, wat te doen?'
Zalig antwoord kwam er toen!

*En Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt
in de Naam van Jezus Christus tot vergeving der zonden;
en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen.*

Handelingen 2:38

Vernieuwing en verwarring

In dit vijfde en laatste artikel willen we nagaan hoe de Generale Synode van 1950 ertoe gekomen is tot schorsing van ds. R. Kok over te gaan. Ongetwijfeld had Kok onder de predikanten vrienden, die zich aan hem verbonden wisten. Waarom is hij dan toch met algemene stemmen geschorst? We willen er nog wat verder op ingaan. Daarbij ligt er de vraag wat deze droeve geschiedenis ons vandaag kan leren.

De schorsing van Kok

Tijdens de promotie van onze broeder Golverdingen stelde prof. dr. A. Baars hem de vraag of er een wezenlijk verschil bestond tussen Kersten en Kok. Waarop Golverdingen antwoordde dat volgens hem dat verschil niet bestond. Dat antwoord is begrijpelijk omdat in de dissertatie duidelijk wordt gesteld dat Kok nooit enig bezwaar gemaakt heeft tegen de leeruitspraken van 1931, waarin gezegd wordt, dat het verbond staat onder de beheersing van de verkiezing, maar waarin ook gesproken wordt over het aanbod van genade aan alle hoorders. Kok heeft ook nooit afstand genomen

van zijn instemming met de besluiten van de classis Barneveld in 1948, waarbij Kersten nauw betrokken was en waarin hij ermee instemde, 'dat de beloften van het genadeverbond alleen vermaakt zijn aan de uitverkorenen... en dat de beloften ter zaligheid *niet geschonken zijn aan de verworpenen*, waarom de onbekeerden het recht tot pleiting op de beloften ontbreekt'. Op grond daarvan kan men zeggen dat er geen wezenlijk verschil was tussen Kok en Kersten. Maar, al lezend in de dissertatie, kom ik tot de conclusie, dat er ook een andere kant is. Kok bleef zich soms uitdrukken op een manier, die op gespannen voet stond met zijn verklaring in Barneveld. Waarom werd Kok geschorst? Uit alles is duidelijk dat de manier waarop Kok zich uitdrukte ertoe leidde dat men het vertrouwen in hem verloor. Kok naderde in zijn denken, aldus Golverdingen, de leer van de drie verbonden. De opvatting dat de zaligheid in Christus in de belofte reeds aan alle gedoopten is geschonken en dat zij daarmee nu werkzaam moeten worden om de vervulling te ontvangen, was voor Kersten onaan-

vaardbaar, zo bleek op de classis Barneveld.

Kok bleef, ondanks zijn overeenkomst met Kersten in Barneveld vaak spreken over een schenking, een toezegging van het heil in de belofte aan alle gedoopten. Golverdingen wijst erop dat Kok de misverstanden rond zijn belofteprediking mede aan zichzelf te danken had. Iemand als prof. dr. C. Graafland heeft erop gewezen dat Kok het aanbod van genade in de prediking tot allen zo sterk benadrukte, dat ook 'in een bepaalde zin de belofte van het heil een plaats kreeg in deze prediking. Daardoor gaf het enigszins de indruk dat Kok van mening was dat ook de belofte van het heil voor ieder bestemd was'.

Zou het verkeerd zijn om te denken dat Kersten, Kok en Steenblok nu, verlost van zichzelf, eeuwig God mogen grootmaken? Het is een gedachte, die het hart wel eens met heimwee vervullen kan.

Dat maakt duidelijk waarom Kok, ook onder zijn vrienden, al meer het vertrouwen verloor. Ik zeg het ds. C.J. Meeuse (RD, 3 mei 2014) na, dat het 'levensgevaarlijk' is als de genade zo aangeboden wordt dat de hoorders van de prediking gaan denken dat de vergeving der zonden en de zaligheid hen al beloofd en geschonken zijn. Ik voeg eraan toe dat het evenzeer levensgevaarlijk is als we de hoorders in de prediking aanzetten om in de weg van het werkverbond, in de weg van de wet, zich de inhoud van de beloften toe te eigenen. Dat gevaar zagen ook Koks vrienden.

Wat leren we uit deze droeve geschiedenis?

Nu de vraag of het wel zin heeft al die intens droeve zaken rond 1950 weer 'op te rakelen'. Ik denk dat het ons allereerst wel tot *verootmoediging* mag brengen. Als we de ontwikkelingen rond 1950 aan ons voorbij zien gaan, dan hebben we als Gereformeerde Gemeenten niets in onszelf waarop we ons kunnen beroemen. Integendeel, wat is er rond 1950 - en later ook rond 1953 - veel gebeurd dat anders had moeten zijn, veel dat ons schuldig stelt.

Vervolgens moeten we er ook uit wil-

Promotie ds. Golverdingen

len *leren*. Waarom heeft de synode geen commissie benoemd, die eerst eens grondig met naastbetrokkenen onder woorden had gebracht wat nu precies verstaan moet worden onder belofte en aanbod? Laat dat toch altijd de manier zijn om dergelijke theologische kwesties te behandelen. Waarom heeft men wel achter elkaars rug over elkaar gesproken maar veel te weinig met elkaar? Dat zou de Bijbelse weg zijn geweest. Er kunnen zoveel misverstanden ontstaan omdat we wel over maar niet met elkaar spreken. Dat geldt vandaag niet minder dan toen.

Tenslotte werd rond 1950 het kerkrecht met voeten getreden. Dat werkt verwarrend en verwoestend. In feite trok men zich niets aan van het kerkrecht. Men roemde wel de Dordtse Kerkorde, maar men hield zich er absoluut niet aan. De Heere wil dat alles met orde zal geschieden. Ook binnen de kerk moet alles geschieden met orde en regel, gebaseerd op het Woord van God. Laten we dat ook steeds weer mogen beseffen. Waar ik ook op wil wijzen is het ge-

vaar van subjectivisme. Golverdingen noemt daar verschillende voorbeelden van. Ds. Van de Ketterij institu-eerde een nieuwe gemeente in Veenendaal, dwars tegen alle kerkelijke orde in, met een beroep op een tekst, die hem persoonlijk was voorgekomen. Dat is een subjectivisme, waar we alleen maar voor kunnen waar-schuwen. Zo moet het zeker niet!

Tenslotte

Zelf heb ik de oude Scherpenzeelse voorganger Bart Roest goed gekend. Een man, die dicht bij de Heere leefde. Hij sprak met grote achting over Kok, aan wie hij zich verbonden wist en die jaren als consulent de gemeen-te van Scherpenzeel diende.

Als we de preken van Kersten lezen, dan komen we onder de indruk van de manier waarop hij sprak over de zaken van het geestelijke leven, maar ook aandrang op bekering en geloof. Er zijn gedeelten in preken van Steenblok, waarin men iets proeft van bewogenheid met zielen naar de eeuwigheid en waarin ook de onbe-keerden met ernst en liefde worden

aangesproken. Als we dat alles over-denken, dan kan alleen maar droefheid en pijn ons hart vervullen. Daarom eindig ik deze artikelen met een vraag: Zou het verkeerd zijn om te denken dat Kersten, Kok en Steenblok nu, verlost van zichzelf, eeuwig God mogen grootmaken? Het is een gedachte, die het hart wel eens met heimwee vervullen kan.

(slot)

Zeist, ds. J.J. van Ekeveld

“Als een mens koning af is,
gaat hij zingen dat Christus
zijn Koning is. Een betere
Koning is er niet”

ds. Joh. van der Poel

Even maar...

De Pinkstergeest beleden

Ons Troostboek overdenkt de samenvatting van de Godsopenbaring in de hele Heilige Schrift zoals we die elke rustdag belijden met de woorden van de Twaalf Geloofsartikelen. Het eerste artikel gaat over God de Vader, artikel 2 tot en met 7 over de Zoon en ten slotte artikel 8 tot en met 12 over de Heilige Geest. Artikel 8 begint daarom met ‘ik geloof in de Heilige Geest’. Daaraan is direct verbonden: de Kerk als gemeenschap (art. 9), de weldaden van vergeving nu (art. 10) en de totale verlossing straks (art. 12). Het gaat ‘over God de Heilige Geest en onze heiligmaking’, zegt antwoord 24. Dat houdt in Zijn werk van de levendmaking tot de heerlijkmaking, van de afgrond van het verderf tot de straten van goud. Heel beknopt wordt in Zondag 20 allereerst de Persoon

en vervolgens dit persoonlijke, krachtige en tegelijk tere en stille werk van de Geest beleden op de vraag: ‘Wat gelooft gij van de Heilige Geest?’

1. Zijn Persoon: eerstelijk dat Hij tezamen met de Vader en de Zoon waarachtig en eeuwig God is
2. Zijn werk: ten andere dat Hij ook mij gegeven is,
 - opdat Hij mij door een waar geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig make
 - mij trooste
 - en bij mij eeuwiglijk blijve.

We horen hier dus: het wezen, de gave, het doel, de troost en de trouw van de Geest

De geloofsbelijdenis van Nicéa (325) brengt artikel 8, in vier opzichten uitvoeriger onder woorden dan de apostolische geloofsbelijdenis: Ik geloof ook in de Hei-

lige Geest, namelijk:

- Die Heere is en levend maakt
- Die van de Vader en de Zoon uitgaat
- Die tezamen met de Vader en de Zoon aanbeden en verheerlijkt wordt
- Die gesproken heeft door de profeten.

Om niet meer te noemen uit onze confessie. Op de vraag waar het zaligmakende geloof vandaan komt (HC vraag 65) klinkt het antwoord van de kerk der eeuwen: ‘Van de Heilige Geest Die het geloof in onze harten werkt door de verkondiging van het heilig Evangelie en het sterkt door het gebruik van de sacramenten.’

Daarom de persoonlijke en dringende vraag: Hebt gij deze Heilige Geest ontvangen...? Hand. 19:2

v. A.

Van wie is het kind?

Overheid en Onderwijs

Van wie is het kind? Een opmerkelijke vraag? Anno 2014 zeker een actuele vraag. Het lijkt wellicht zo vanzelfsprekend dat het kind, als een geleend pand, de ouders toebehoort. Echter er zijn tal van andere ideeën daarover die zich sterker profileren dan ooit. In deze eerste bijdrage een paar noties die dit onderstrepen.

Een voorbeeld: de “Hoofdlijnenbrief emancipatie 2013-2016” van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen ademt geen gezinsvriendelijk klimaat, maar stuurt aan op een verdere ontplooiing van het individu. Er is in de brief geen aandacht voor het gezin als de noodzakelijke hoeksteen van de samenleving. Natuurlijk mag ieder individu de eigen talenten verder ontwikkelen, maar in welke verhouding staat dit tot de verantwoordelijkheid voor elkaar? Wat betekent dit voor de zorgtaken in het gezin? Is het kind ‘het kind van de rekening’ bij het tweeverdienersmodel? Het ‘van zeven uur ‘s morgens tot zeven uur ‘s avonds opvang- en onderwijsconcept’ komt uit een liberale koker en richt zich op de individuele ontplooiing.

In genoemde brief wordt de emancipatie van de vrouw, juist ook de moeder, gestimuleerd. Een cultuuromslag moet worden bewerkstelligd waarbij afscheid wordt genomen van het traditionele gezinspatroon. Daarbij komt dat het in 2014 niet meer aanvaardbaar is als de vrouw economisch afhankelijk is van de man.

Ditzelfde zien we terug in de verbinte-

De kritiek op de opvoeding én het onderwijs op levensbeschouwelijke of religieuze grondslag neemt toe.

nis van het huwelijk zoals dat voor de burgerlijke wet gesloten gaat worden: niet “in gemeenschap van goederen” maar “op huwelijkse voorwaarden” wordt de uitgangspositie. Daarmee wordt de autonome positie van het individu in een relatie van het huwelijk benadrukt. Dat is onBijbels.

Opmerkelijk is ook dat het aantal soorten van gezinnen toeneemt. Er moet alle ruimte zijn voor de verschillende vormen van een gezin. Met name het gezin, bestaande uit ouders van hetzelfde geslacht, lijkt een niet alleen sterk bevochten, maar ook een bijzonder beschermd type van gezin te zijn geworden. De traditionele vader/moederrol schijnt niet meer zo belangrijk te zijn voor de ontwikkeling van het kind. Vreemd en tegenstrijdig is dat ondertussen wel de kritiek toeneemt op de feminisering van het onderwijs: ieder kind heeft voor een evenwichtige ontwikkeling een juf of meester nodig. Vreemd dat dit dan niet gelden zou voor het gezin.

Naast deze ontwikkeling, waarbij accenten worden gelegd op emancipatie en individualisering die de positie van het gezin aantasten, neemt ook de kritiek op de opvoeding én het onderwijs op levensbeschouwelijke of religieuze grondslag toe. Het overdragen van christelijke waarden en normen wordt in toenemende mate gezien als indoctrinatie van het kind. Het onderwijsaanbod zou eigenlijk neutraal moeten zijn, zoals dat in de Scandinavische landen is. Dat de overheid meer de inhoud van het onderwijs gaat bepalen is onder meer te herkennen aan het toenemend aantal kerndoelen. De nieuwe kerndoelen “burgerschap” en “seksuele diversiteit” zijn daar de recente voorbeelden van. Kerndoelen geven aan wát er onderwezen moeten worden, de thema’s. Deze stap vanuit de overheid brengt een volgende stap dichterbij: dat de overheid zich ook zal bezighouden met de inhoud van het onderwijs, dus hoe deze thema’s behandeld moeten worden.

Natuurlijk houdt het ministerie zich niet bezig met het beoordelen van de methoden die in het onderwijs wor-

den gehanteerd. Politici echter wel. Dat verklaart waarom het nodig was om de methode “Wonderlijk gemaakt” (waar op een eerlijke, open en integere wijze verschillende ethische thema’s worden behandeld vanuit een Bijbelse visie) nader toe te lichten bij met name de socialistisch-liberaal partijen. Er was waardering en respect, echter ook veel moeite met het “dogmatische” karakter van het reformatisch onderwijs. Religie wordt gezien als een remmende factor in de ontwikkeling en ontplooiing van het kind. Zeker als het de sociale veiligheid raakt.

Geconcludeerd moet worden dat twee ontwikkelingen van invloed zijn op de vraag: Van wie is het kind?

1^e Ontwikkelingen in de samenleving ‘zuigen’ het kind weg bij de bron, weg bij de Bron.

2^e De overheid zoekt naar mogelijkheden om meer invloed te krijgen op de ontwikkeling van het kind.

Met beide ontwikkelingen hebben we te maken. We staan als christenen midden in deze samenleving, we participeren erin en zijn, tot zekere hoogte, spelers in hetzelfde veld. “Onderdeel uitmaken van” betekent ook “beïnvloed worden door”. Althans, die kans is heel groot.

Als burgers van deze samenleving hebben we te maken met deze overheid en haar ideologieën. De kern daarvan is dat religie een privéaangelegenheid is en niet prominent thuishoort in het publieke domein: het domein van het onderwijs dat betaald wordt vanuit publieke middelen.

Van wie is het kind? Van de samenleving en daarmee een speelbal van ontwikkelingen? Van de Staat en daarmee onderworpen aan een publieke staatsopvoeding?

Belangrijk is het om ons te realiseren dat het kind van de ouders tevens het dooplid van de gemeente en de leerling van de school is. Daarmee is het een gegeven dat er een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van zowel ouders, kerk als school. Juist omdat er vanuit zowel de overheid als de samenleving getrokken wordt aan de kinderen is het cruciaal dat het gezin, de kerk en de school samen optrekken in het opvoeden en onderwijzen van het kind. Nu gebeurt dat nog vaak té onderscheiden vanuit een gesetelde situatie zoals we het gewend zijn. Maar zijn onze kinderen en jongeren daarmee gebaat in de 21e eeuw?

(slot volgt)

Werkgroep Onderwijs

Vervolging is onvermijdelijk

In de wereld zult gij verdrukking hebben

Stelt u zich voor: U staat in een grote stad in Pakistan 's zondagsochtends op de preekstoel. De ettelijke honderden zitplaatsen tellende kerk loopt vol. Bij de deuren staan bewakers, het geweer in de aanslag! In zo'n cultuur druppelen tot een halfuur na het begin van de dienst kerkgangers binnen. Daar staat u, net begonnen met uw preek. Elke late kerkganger kan een moslim zijn met een bom onder de wijde, ruimvallende tuniek.

De eerste zondag na Pinksteren heet in veel kerken de "Zondag voor de lijdende kerk". Er is ook in onze gemeenten in toenemende mate sprake van gebed voor vervolgd christenen. Voorheen was dat vooral gericht op christenen achter het ijzeren gordijn. Misschien dacht u als jongere dat ieder die om het geloof in de gevangenis zat een kind van God was. Anderen verzetten zich tegen dat idee. Omdat de kerk in den vreemde niet in alle opzichten functioneerde zoals thuis, in ons veilige vaderland. Dit eerste artikel over christenvervolging betreft de vraag wat karakteristiek is voor het bijbelse begrip vervolging. In het tweede artikel komt ter sprake hoe vervolging zich in onze eeuw mondiaal manifesteert. Een derde artikel staat stil bij de relatie tussen vervolging en groei. Het vierde artikel vraagt of het voor westerse christenen nodig is een 'vervolgingsbestand-geloof' te kennen. De laatste bijdrage beklemtoont dat het voor christenen niet genoeg is te participeren in hun eigen zuil of subcultuur.

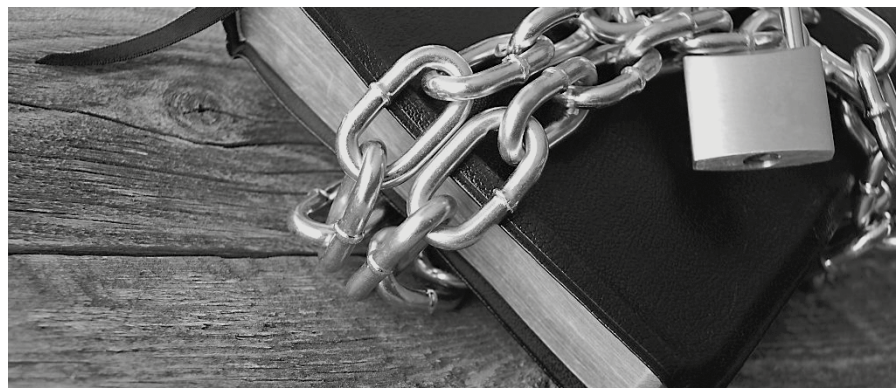
Karakteristiek

Het bijbelse begrip vervolging heeft weinig relatie met ons burgerlijk, democratisch denken. Daarin is vervolging een fase in een strafproces. Het Nieuwe Testament gebruikt een woord dat duidt op drijven, in snelle beweging zetten, verdrijven. Een afleiding van dat woord, de verdrevene, de vervolgdde, is in de Septuaginta doorgaans een vervolgdde vrome. Een andere afleiding duidt op jacht. Karakteristiek voor vervolgen is in de Bijbel dat mensen gedreven worden, verdreven, verjaagd. Zij moeten verdwijnen. Desnoods via moord en doodslag.

Vervolging is een door de Meester aan alle gelovigen gegeven belofte. Hij belooft: 'In de wereld zult gij verdrukking hebben' (Joh. 16:33). Die woorden duiden niet slechts op het feit, maar ook op de noodzaak van vervolging. 'Allen, die godzalig willen leven in Christus Jezus, zullen worden vervolgd' (2 Tim. 3:12). 'Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Indien zij Mij, de Heere Jezus, vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen' (Joh. 15:20).

Onvermijdelijk

Dus, wie ervaringskennis heeft van de waarachtige bekering en door een waar geloof gemeenschap met Christus beoefent, moet onvermijdelijk rekening houden met verdrukkingen, die feitelijk voor Christus bestemd zijn. Zijn vijanden komen af op christenen en behandelen hen zoals zij Christus zouden willen uitbannen.

Vervolging is een door de Meester aan alle gelovigen gegeven belofte.

Paulus schrijft niet voor niets dat christenen de restanten van het Messiaanse lijden moeten verduren (Kol. 1:24). Dat betreft natuurlijk niet het borgtochtelijk lijden van de Zaligmaker.

Gelovigen blijken voorbestemd tot verdrukking (1 Thess. 3:3). Het is nodig, zegt Calvijn, 'dat wie Christus willen volgen zich van den beginne aan van dit beginsel doordringen'. En toch lijdt een gelovige niet, omdat hij nu eenmaal moet. Hij toont zich gewillig. Er ligt voor een ware gelovige - dat is onbegrijpelijk in ons relatief veilige Nederland - blijdschap in het verdragen van vervolging. Die verdrukking - in de 'proeftijd' - gaat immers 'zeer haast' voorbij. Dan komt de eeuwige heerlijkheid (2 Kor. 4:17).

Wij hebben doorgaans veel oog voor de 'lieve' beloften in Gods Woord. Bij voorbeeld: 'Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw' (Jes. 1:18). Of: 'Ik zal u niet begeven, en zal u niet verlaten' (Joz. 1:5). Maar de Bijbel vermeldt ook minder prettige beloften. Ook deze beloften worden beslist vervuld! 'Want zovele beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem ja, en zijn in Hem amen, Gode tot heerlijkheid door ons' (2 Kor. 1:20).

"Om Mijnentwil"

De apologeet Justinus Martyr, onthoofd rond het jaar 163, schreef: 'Vroeger hadden wij plezier in onreine dingen, nu alleen in kuisheid. Vroeger beoefenden wij toverkunst, nu hebben wij ons gewijd aan de goede, eeuwige God'. Er was sprake van een voortdurend worstelen tussen de wereld van kwaad en het goede. En die levensstijl en keuzes van de vroege kerk resulteerden in geweld, vervolging, discriminatie. Omdat gelovigen Gods rechten zochten en bepleitten. De Zaligmaker spreekt in Matthéüs 5:10 en 11 niet alle mensen zalig die worden vervolgd, maar vervolgd die 'om Mijnentwil'. Hun levenshouding kenmerkt zich door liefde tot Gods waarheid en recht. Zij keren zich af van het hatelijk kwaad, de zonde. Hun levensstijl staat haaks op die van de wereld. Dat vormt reden voor vervolging. Als mij vervolging treft, omdat ik m'n eigen recht niet wil prijsgeven, spreekt Hij mij niet zalig. Maar wie zich vervolgd weet om de eer van God en Zijn recht - individueel en in het algemeen - is zalig.
(wordt vervolgd)

CGK-rapport Homoseksualiteit

We zijn in ons tweede artikel niet gedetailleerd ingegaan op alle Bijbelgedeelten die in het rapport van de Christelijke Gereformeerde Kerken over homoseksualiteit aan de orde komen. Hoewel boeiend om te lezen, voert het te ver om alles uitvoerig weer te geven. Op de website cgk.nl kunt u het hele rapport lezen. Deze artikelreeks is niet bedoeld om in te gaan op de details van tekstuitleg, daarin gemaakte keuzes en daarbij gebruikte verwoordingen.

We zoeken opbouwend naar de grote lijn, die van nut is voor de kerk van vandaag, maar vooral ook zinvol is voor ons medegemeentelid dat een weg zoekt met zijn of haar homoseksuele gerichtheid. Laten onze gedachten en gesprekken over dit thema pastoraal en Bijbels genormeerd zijn. Zo alleen kunnen we elkaar werkelijk tot steun en zegen zijn.

Na bespreking van afzonderlijke Bijbelteksten gaat het rapport terecht uitgebreid in op het Schriftgezag. Dat is immers wat in discussies over het al dan niet verantwoord zijn van homoseksuele relaties steeds aan de orde is. Daar liggen moeilijke vragen, die eerlijk aan de orde komen.

Het citeren van een Bijbeltekst, 'geplukt' uit zijn verband, zonder oog te hebben voor de context, doet geen recht aan de Schrift. Een sterk punt van het rapport is dat het de Bijbel leest in zijn eigen context. Dat is: Schrift met Schrift vergelijken. Daarbij heeft men oog voor het feit dat de Bijbel in bepaalde omstandigheden geschreven is. Dat maakt het niet altijd mogelijk om direct, één-op-één een toepassing te maken naar het leven in de 21e eeuw.

Schrift met Schrift vergelijken

Als homoseksualiteit gezien wordt in het geheel van de Schrift, dan wordt helder dat God seksualiteit zo niet bedoeld heeft. Homoseksualiteit is een van de vormen van gebrokenheid van de schepping, veroorzaakt door de zonde van ons allemaal. Dat betekent ook, dat iemand die homoseksuele gevoelens heeft, niet meer of anders

schuldig is dan een ander. Wij allen (!) hebben immers gezondigd.

Maar, ...*'wij weten ondertussen meer dan Paulus'*. Wist Paulus van zoiets als homoseksuele gerichtheid? Of van homoseksuele relaties 'in liefde en trouw', zoals dat nu heet? Met verschillende citaten van klassieke schrijvers laten de opstellers van het rapport zien, dat het aannemelijk is dat Paulus daarvan weet had. Desondanks was dat voor hem niet doorslaggevend. Uit zijn brieven blijkt dat hij, ondanks de kennis die hij ongetwijfeld had, homoseksuele relaties toch schaart onder het totaal van het oude, zondige leven, wat men (bijvoorbeeld) in Korinthe heeft afgelegd (1 Korinthe 6:10-11).

Maar, ...*'is de liefde dan niet meer waard dan het gebod?'* Nee, want liefde is wel vervulling, maar geen vervanging van de wet. Het is ook niet hetzelfde als tolerantie. Liefde tot de naaste kan niet worden losgemaakt van liefde tot God. De ware liefde leidt volgens de Bijbel niet tot een leven los van, maar juist tot een leven naar of volgens al Gods geboden.

Oude Testament

Je komt in discussies vaak tegen dat er wordt geknaagd aan de betekenis van het Oude Testament. Heeft het Oude Testament ons nog wel iets te vertellen? Alles is toch nieuw geworden?

Maar was het niet de Heere Jezus Zelf die zei: De Schrift kan niet gebroken worden (Johannes 10:35)? Juist Hij heeft de wet tot volheid gebracht en gewezen op de werkelijke betekenis van de wet. Soms zelfs dieper en scherper dan men dacht in de tijd van de oude bedeling. De brieven van Paulus maken duidelijk hoeveel waarde ook hij in zijn tijd hechtte aan de wetten uit het Oude Testament.

De burgerlijke wetten van het Oude Testament, bijvoorbeeld in Leviticus, hebben belangrijke morele en ethische aspecten. Die zijn van blijvende aard. Ze hebben namelijk alles te maken met 'hoe God, de Schepper, de mens in Zijn schepping bedoeld had'. Zowel in het Oude Testament als in het Nieuwe Testament wijzen de relevante teksten juist daarnaar: Wat heeft God in de schepping van de mens bedoeld?

Het rapport argumenteert op sommige momenten sterk vanuit het herstel van de individuele gelovige, vanuit de geloofsverbondenheid aan Christus, waarin de geschapen mens uiteindelijke pas echt (weer) tot zijn of haar recht komt. Wat meer nuancerend en onderscheidend was daar -wat mij betreft- wel gepast geweest. Niet iedereen kan immers zeggen 'van Christus te zijn'.

Juist de verankering van de afwijzing van homoseksuele relaties in de schepping en Gods bedoeling daarin, maakt dat niemand zich kan verontschuldigen. Ook niet degene die die vernieuwende genade nog niet kent.

Volgende keer vervolgen we met wat dit alles betekent voor de homoseksuele medemens in de gemeente.

(wordt vervolgd)

Kampen,

ds. J. IJsselstein

De bijzondere wondervolle leiding des Heeren met wijlen ds. G. van Reenen

Zoals ik u schreef: ik had een zalige dag gehad in dat eenvoudige kerkje. Ik had er toen geen flauw vermoeden van, dat ik een tiental jaren daarna, in dat zelfde kerkje, en aan diezelfde tafel zou staan, waaraan ik zo zalig gezeten had, maar dan,

om de bondszegelen als Gods knecht aan Zijn volk uit te reiken. Nee, daar had ik zelfs geen gedachte van, het kwam in mijn hart niet op. Maar toch, dat lag in Gods hart, en voor die bediening ging de Heere mij opleiden zonder dat ik het beseftte.

Ik kreeg veel lust tot onderzoek in het Woord des Heeren, veel licht in de Waarheid en had, zij het ook bij afwisseling, een aangenaam verkeer tussen de Heere en mijn ziel, terwijl Gods volk veel met mij op had, en daar werd ik wat mee. Ik groeide in mij zelf op, en ik breidde mij uit als een inlandse boom, en Gods volk, dat oude arme volk dat niet zo voort kan als ik, sloeg ik met de gesel van de tong, totdat de Heere dit blaadje kwam om te keren. Op een morgen werd ik wakker, met Psalm 73:12 in de oude berijming. Dat vers werd mij zo klaar en duidelijk in mijn hart woordelijk voorgezegd, zodat ik het in eens van buiten kende. Het paste niet in de toestand, waarin ik op het ogenblik verkeerde, dus moest het voor de toekomst zijn. En ja, dat was het! Het was een reispenninkje dat de Heere mij gaf, doch het was mij tevens of ik buiten de deur van Gods gemeenschap werd gesloten. De Heere trok Zich terug, en ik ging van Hem, als die jongste zoon uit Lukas 15. Al wat ik genoten had van de Heere, verspeelde ik in die weg van afwijking. O! wat heb ik toen onderhouden dat 'die God verlaat, smart op smart heeft te vrezén'.

Ik kwam in een diepte van ellende, waarin ik dacht voor eeuwig om te komen, hoewel er toch altijd nog iets in mij overbleef, ja, een stem in mijn binnenste zei mij, dat de Heere nog eenmaal uitkomst zou geven. Enig houvast had ik nog aan de preek van Philpot: "De winter voor den herfst". Daar stond mijn toestand duidelijk in getekend, in die stronk, die nog in de aarde stond, en het treurig overblijfsel was van die weleer zo trotse boom. Als die prediker waarheid schreef dan kon het nog, maar veel hoop had ik er niet op. Maar de Heere is getrouw. Dat bleek mij in de morgen van 28 november 1895, toen de Heere Zich ongevraagd en ongezocht over mij ontfermde. Ik werd plotseling bepaald bij Gods alwetendheid, en wel zo helder dat het mij was of ik tevoren nooit geweten had dat God alwetend is. Ik zag en gevoelde tot in het diepst van mijn ziel, dat de Heere mij in al mijn gangen en wegen had bespied. Toen stond ik beschaamd en verlegen. Ik durfde mijn ogen niet op te heffen. Zijn alziend oog doorboorde mijn ziel, en daar stond ik als een vuil monster. O! die diepe schaamte voor Hem zal ik nooit vergeten, doch ik meende tevens dat het de laatste dag was van mijn leven.

Zwijgend stond de Heere tegenover mij tot aan den avond, toen kon ik het

niet langer uithouden. Ik begaf mij in de eenzaamheid, en zou belijdenis doen van mijn zonden en verklaren dat God recht was om mij te verdooimen, daar voelde ik behoefte aan om Hem dat te zeggen. Ik viel aan Zijn voeten en wachtte dat Hij mij weg zou stoten in het eeuwig verderf, en dat was goed, daar was ik het eens mee. Toen boog Hij zich tot mij over, in al de liefde van Zijn hart. Hij kustte mij de belijdenis van mijn zonden als van de lippen, het was alsof de Heere daar geen oor voor had. Hij deed mij zwemmen in de onpeilbare wateren van Zijn zalige liefde. Hete tranen schreide ik. Nooit heb ik de zonden inniger betreurd als toen de Heere ze niet strafte. Ik kon mij zelf niet verdragen en doemde mij zelf in het verderf, omdat ik zulk een liefderijk en zalig Wezen had verlaten. O! wat boog ik diep, diep onder dat hoge Wezen. Dat heilige uurtje laat zich niet beschrijven, dat moet doorleefd worden. Het was een herhaling van Lukas

Ds. G. van Reenen

15. Ik was voor de tweede maal tot God bekeerd (gelukkig die geen tweede bekering nodig heeft, maar ook zalig die te ervaren).

(wordt vervolgd)

BOEKENNIEUWS

Geheim vuur. Vervolgde christenen in Egypte, door Jeannette Donkersteeg, uitg. de Banier, Apeldoorn, ISBN 9789033607516; 157 blz.; € 9,95.

Een met vaart geschreven boek over de vervolging van christenen in Egypte. De auteur heeft zich de actualiteit van de laatste jaren goed eigen gemaakt. Het boek speelt zich namelijk af binnen de ontwikkelingen in de Arabische wereld, die wel wordt aangeduid met "Arabische lente". Ook voor ons in het westen bekende plaatsen als het Tahirplein krijgen een gezicht. Het was immers het plein waar het verzet tegen de gevestigde orde zich manifesteerde. Ook namen als Mubarak en Morsi passeren de revue. Het verhaal wordt verteld vanuit het perspectief van het 13-jarige moslimmeisje Amal. Ze komt tot de onthutsende ontdekking dat haar moeder in het geheim christen is geworden en de Bijbel leest. Ze heeft die Bijbel ver weggestopt, maar in een onbewaakt ogenblik komt Amal er toch achter. Daar begint het boek mee en dat brengt meteen de vaart er in. 'Ik weet meteen dat het niet klopt. Als ik de deur

naar onze flat opendoe, zie ik op tafel iets liggen wat daar niet hoort. Niet bij ons in huis. Oké, niet dat ik zo iets eerder heb gezien, maar ik weet wel wat het is; het kan niet missen. Ik ben 13 en niet gek!

Amal is eerst kwaad op haar moeder omdat ze door haar christen-zijn zoveel onrust veroorzaakt en zich de woede van haar man op de hals haalt. Haar man komt er al snel achter waar zijn vrouw mee bezig is. Uiteindelijk gaat Amal met haar moeder mee naar een geheime bijeenkomst van christenen. Daar hoort ze dingen die haar aangrijpen. Amal is een gevoelig meisje en tevens kunstzinnig. Ze deelt alles met haar vriendin Dina. Ze verdenkt aanvankelijk Dina er ook van dat ze haar moeder en haar verraden heeft.

Een aantal mannen in witte galabeyya's volgt Amal en haar moeder als ze van een geheime bijeenkomst komen. Vluchtend rennen ze weg. Het ziet er naar uit dat haar moeder in een kerk de toevlucht heeft genomen. De kerk wordt in brand gestoken. Het schijnt dat de moeder van Amal daarin is omgekomen. Dat blijkt achteraf toch niet waar te zijn. Haar moe-

der leeft nog. De verrader is niet haar hartsvriendin Dina, maar de portier van de flat, die zich voordeed als een christen. Deze Samuël heeft zich tot de islam bekeerd. Hij was het zat om altijd achtergesteld te worden en arm te blijven, alleen omdat hij christen was. In het slot van het boek moeten Amal en haar moeder Egypte verlaten.

Het boek leest vlot en geeft een goed beeld van de positie waarin christenen in Arabische landen zich kunnen bevinden.

De twijfels aangaande de islam en de keuze voor het christelijk geloof hadden wel wat meer uitgediept mogen worden. Desondanks is het boek zeer geschikt om onze kinderen, vanaf 10 jaar, te doen zien welke moeilijkheden christenen elders in de wereld hebben te verduren en welke vrijheden wij daar tegenover hier mogen hebben.

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

Peremptoir examen kand. P.G. Heijkamp

Na het overleggen van de vereiste stukken wordt overgegaan tot het afnemen van het examen.

Het examen in het vak exegese wordt door ds. D. de Wit afgenomen. Het gaat hierin over de gelijkenis van de verloren zoon uit Lukas 15.

Hierna wordt kandidaat Heijkamp geëxamineerd door ds. L. Blok in het vak dogmatiek. Dit examen gaat vooral over de ontwikkeling van de sacramentsleer in de loop van de kerkgeschiedenis naar aanleiding van een scriptie die kandidaat Heijkamp hierover heeft geschreven.

Vervolgens neemt ds. P. Mulder het examen kerkrecht af. Allereerst wordt de functie en de plaats van de DKO behandeld en de relaties met andere kerkverbanden, zoals de Gereformeerde Gemeenten in Noord-Amerika en Canada. Ook de relatie met andere gemeenten binnen het kerkverband wordt behandeld, zoals het aanvragen van elkaars attestaties. Tenslotte wordt kandidaat Heijkamp bevraagd op enkele zaken over de censuur en de relatie met de overheid.

Het laatste onderdeel van het examen, dat eveneens wordt afgenomen door ds. Mulder, gaat over een onderwerp uit de kerkgeschiedenis. Eerst komt het modernisme aan bod en de reactie hierop in de Afscheiding en de Doleantie en het verschil daartussen. Vooral wordt ingegaan op de Doleantie en de rol van Abraham Kuyper daarin. Ook het ontstaan van de Confessionele vereniging in de Hervormde Kerk krijgt de aandacht.

Proefpreek kandidaat P.G. Heijkamp

Nadat de examens zijn afgenomen, stelt de preses voor dat kandidaat Heijkamp zijn proefpreek houdt in de kerksaal. De tekst is Johannes 6 vers 37: "Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen; en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen." Kandidaat Heijkamp noemt als thema: *Gods werk tot zaligheid van zondaren*. Hij werkt dit vervolgens uit in drie punten:

1. Het werk van de Vader:
Al wat Mij de Vader geeft.
2. Het werk van de Geest:
zal tot Mij komen.
3. Het werk van de Zoon:
zal Ik geenszins uitwerpen.

Besluitvorming over toelating kandidaat Heijkamp tot de volle bediening van Woord en sacramenten

In afwezigheid van kandidaat Heijkamp en de niet-ambtsdragers krijgt de vergadering de gelegenheid zich uit te spreken over de toelating van kandidaat Heijkamp tot de volle bediening van Woord en sacramenten. De deputaten artikel 49 D.K.O. adviseren de vergadering met vrij-

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Brant County (Canada):

ds. C. Vogelaar te Grand Rapids-Covell Avenue (VS);

Te Grand Rapids (VS):

ds. A. Schot te Nunspeet.

BEDANKT

Voor Lisse: ds. W. Visscher te Amersfoort.

■ DOVENDIENST TE DORDRECHT

Op **zaterdag 7 juni** hoopt ds. A.T. Huijser voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Dordrecht, Mauritsweg 286. Aanvang: 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

■ UITZENDDIENST WILLEMEN VAN SCHOTHORST

Op **dinsdag 10 juni** vindt de uitzending plaats van Willemien van Schothorst, die zal worden uitgezonden naar Albanië om daar te gaan werken als begeleider jeugd- en vrouwenwerk in Delvinë en Tepelenë. De dienst vindt plaats in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Rotterdam-Zuidwijk, Langenhorst 104 en begint om 19.30 uur. In deze dienst zal voorgaan ds. W. Silfhout, de uitzending wordt verricht door ds. W. Harinck, secretaris van het zendingsdeputaatschap. Na de dienst is er gelegenheid om afscheid te nemen van Willemien. Ze hoopt op 12 juni 2014 naar Albanië te vertrekken.

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS KAMPEN 20 MAART 2014 TE KAMPEN

Ds. C. Hogchem, predikant van de roe-

pende kerk Genemuiden, opent de classisvergadering.

Hij heet allen hartelijk welkom, in het bijzonder kandidaat P.G. Heijkamp die het classicaal examen hoopt af te leggen wegens het aannemen van het beroep van de gemeente Emmeloord. Ook heet hij hartelijk welkom de docenten van de Theologische School die op verzoek van de classis het examen hopen af te nemen, alsmede de deputaten artikel 49 D.K.O. die in verband hiermee aanwezig zijn. Hij laat zingen Psalm 2:4 en 7. Hierna leest hij van het Evangelie naar de beschrijving van Markus de eerste twintig verzen van hoofdstuk 5, waarna hij voorgaat in gebed. Hierop volgt de meditatie naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte.

Moderamen

Het moderamen wordt als volgt samengesteld:

Preses: ds. J. IJsselstein

Assessoren: ds. J.B. Zippoo en
ds. A. Schot

Scribae: Ouderlingen J. Bonhof en
F.J. Verweij

Quaestor: Ouderling J. van Buuren

De preses ds. IJsselstein dankt de roepende kerk voor de voorbereiding van deze vergadering. Eveneens wordt ds. Hogchem bedankt voor de opening. Moge er in biddend opzien tot de Heere verder vergaderd worden. "Zendt Heere Uw licht en waarheid neder." Kandidaat Heijkamp wordt welkom geheten. Het is verblijvend dat de gemeente Emmeloord, nadat ze in 1993 vacant is geworden, nu weer een eigen herder en leraar mag ontvangen. De Heere is een hoorder der gebeden.

moedigheid kandidaat Heijkamp toe te laten tot de volle bediening van Woord en sacrament. Na bespreking van hetgeen naar voren is gekomen in de proefpreek, besluit de vergadering dit advies over te nemen.

Toespraak preses tot kandidaat Heijkamp

De preses deelt kandidaat Heijkamp mee dat de vergadering met volle vrijmoedigheid hem toelaat tot de volle bediening van Woord en sacramenten. "U mag ademhalen na zoveel bange tegenspoed. Hij is het, die in nood u heeft behoed." Hij wenst kandidaat Heijkamp toe dat hij in de toekomst zal blijven bij die grondslag die hij hoorde in de proefpreek, hoe de Heere werkt naar het Vaderlijk welbehagen en het heil uitwerkt in zondaarscherten en hoe rechteloze zondaren aan Zijn voeten worden gebracht.

In 2 Timótheüs 4 zegt Paulus: "Predik het woord; houd aan tijdiglijk, ontijdiglijk wederleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en leer." En dat in het perspectief van het komende gericht. Wij zijn maar het middel, maar Hij is uw Meester. Verkondig het Woord als zijnde Gods Woord voor ieder persoonlijk. Met Jesaja moeten onze onreine lippen dan dagelijks aangeraakt worden met een kool van het altaar. Moge er het gebed zijn in de studeerkamer in stille overgave: "Open Gij mijn lippen door Uw kracht. Zendt Heere Uw licht en waarheid neder." De preses heet kandidaat Heijkamp hartelijk welkom in de kring van de gemeenten en zegt hem toe dat de predikanten hem met raad en daad ter zijde willen staan.

Tenslotte verzoekt hij de vergadering kandidaat Heijkamp toe te zingen Psalm 20 vers 1.

Hierna volgt de uitreiking van de lastbrief en het ondertekenen van het ondertekeningformulier. De bevestigings- en intrededienst zullen plaatsvinden op 22 mei in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Emmeloord respectievelijk om 14.00 en 19.00 uur. De bevestiger zal zijn ds. G. Heijkamp uit Enkhuizen. Op verzoek van de preses sluit ds. Schot de morgenvergadering met het laten zingen van Psalm 116:9 en dankgebed waarin hij tevens een zegen vraagt over de maaltijd. Na de maaltijd wordt de vergadering voortgezet. De preses memoreert eerst o.m. dat ouderling W. Mouw van de Gereformeerde Gemeente te Genemuiden zijn ambt op 17 november 2013 heeft neergelegd, dit in verband met zijn toelating tot de studie aan de Theologische School. Hij heeft de gemeente 2 jaar gediend als diaken en 8 jaar als ouderling.

Hierna verzoekt hij ds. Zippro het dankgebed te doen voor de maaltijd en tevens een zegen te vragen voor de middagver-

gadering. Nadat ds. Zippro heeft gelezen 2 Korinthe 5 vanaf vers 11 gaat hij voor in gebed.

Verdeling consulentschappen

De vergadering besluit dat kandidaat Heijkamp de gemeente Marknesse zal dienen als consulent.

Ingekomen stukken

Diaken E.G. Polinder wordt voor herbenoeming als bestuurslid van de Stichting Financiële Hulpverlening aan de P.S. Oost voorgedragen. Naar aanleiding van een schrijven van het deputaatschap Emerituskas wordt de kerkenraden verzocht aandacht te schenken aan emeritus predikanten en predikantsweduwen. Diaken Van der Sluis uit Genemuiden wordt benaderd met het verzoek om secundusclassisdiaken te worden.

Rapporten

Classicale mediacommissie

Hierna stelt de preses het rapport van de classicale mediacommissie aan de orde. De samenstellers hiervan worden bedankt. De leden Van der Weerd en De Vries hebben afscheid genomen en zij worden dankgezegd voor al hun werk. Op voorstel van de gemeente van Kampen wordt de heer A. Adema in de commissie benoemd. De kerkenraad van Nunspeet krijgt mandaat om namens de classis iemand te zoeken die eveneens zitting kan nemen in de commissie.

Raad van Advies Sirjon

De secretaris van de Raad van Advies van Sirjon, ouderling Verweij, krijgt gelegenheid het Jaarverslag over 2013 kort toe te lichten. Het rapport wordt voor kennisgeving aangenomen.

Aangepaste catechisatie Genemuiden

De preses stelt het jaarrapport van de aangepaste catechisatie in Genemuiden aan de orde. Hij spreekt waardering uit voor al het werk dat door ouderling Vischer wordt verricht.

Het blijkt dat er ook in Groningen, Nunspeet en Kampen aangepaste catechisatie gegeven wordt. Dit roept de vraag op, of de verantwoordelijkheid van de aangepaste catechisatie niet bij de betreffende kerkenraden behoort te liggen zoals die er ook is ten aanzien van de gewone catechisatie. Aan Genemuiden wordt gevraagd hiervoor een voorstel te maken voor de volgende vergadering.

Verslag evangelist De Visser

Hij wijst op het grote verschil in leefwereld tussen een kerkelijke gemeente en de mensen die de post bezoeken. Hij geeft hiervan enkele voorbeelden die hij

in de praktijk tegenkomt

Vanuit de maaltijden en het Bijbelstudiegroepje komen er soms mensen uiteindelijk de zondagse diensten bijwonen.

Br. De Visser doet een oproep voor meer vrijwilligers voor de zaterdag. Intussen zijn er zo'n 200 vrijwilligers werkzaam. Het trof hem dat er in Jesaja staat: "Zo zal HIJ zaad zien." Dus niet *wij*. Er mag nog afname zijn. Uit andere kerken komen er soms ook mensen. Na het verslag van evangelist De Visser, wenst de preses hem toe, dat de tekst van de proefpreek van kandidaat Heijkamp ook hem tot sterkte mag zijn. Ook de coördinator Fahner wordt dankgezegd voor zijn arbeid.

Jaarverslag Stichting Evangelisatiewerk Friesland

Het jaarverslag over 2013 van de Stichting levert geen vragen op. Het voorstel om de aftredende ouderling A. van der Spek te herbenoemen als bestuurslid wordt aanvaard.

Jaarverslag Classicale Evangelisatiecommissie over 2013 en begroting 2014

In plaats van de aftredende voorzitter, ouderling Schouls, wordt ouderling G. Roos benoemd als lid van de commissie. Het verslag wordt voor kennisgeving aangenomen. Nadat de penningmeester van de commissie enkele vragen van afgevaardigden over de begroting 2014 heeft beantwoord wordt, deze door de vergadering goedgekeurd.

Verkiezing afgevaardigden PS Oost

De vier predikanten van de classis worden afgevaardigd. Tot afgevaardigde ouderlingen worden gekozen J.T. van den Berg, J. Bonnhof, J. van Buuren en F.J. Verweij.

Aanwijzen roepende kerk

De eerstvolgende vergadering zal plaatsvinden op donderdag 9 oktober 2014 om 19.00 uur in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Kampen. De roepende kerk is dan Groningen. Ds. Zippro zal dan als predikant van die gemeente de vergadering openen.

Sluiting

De voorzitter eindigt de vergadering met de wens dat de Heere de besluiten zal zegenen. Hij zegene ook alle ambtelijk werk in de toekomst. Hij verzoekt ouderling Schultink van Emmeloord de vergadering te besluiten. Met het oog op de aanstaande bevestiging en intrede van kand. Heijkamp verzoekt deze te zingen Psalm 119 vers 25 "Gedenk aan 't Woord, gesproken tot Uw knecht." Daarna gaat hij voor in dankgebed.

Namens het moderamen:

J. Bonnhof, scriba

■ WELKOM OP DE ZENDINGS-DAG

Ook dit jaar nodigen we u weer van harte uit de zendingsdag op **zaterdag 21 juni** bij te wonen. We ontmoeten u graag in de Evenementenhal te Gorinchem. Het dagthema is dit jaar de bekende zendingsopdracht van de Heere: 'Gaaf dan heen...' (Matthéus 28:18-20). Zendingwerk is een opdracht die de Koning van de Kerk Zelf gegeven heeft. In verschillende bijdragen staan deze woorden van de Heere Jezus dan ook centraal. Uit Bali hoopt dr. D. Wibowo in ons midden te zijn. Hij hoopt ons te vertellen over de theologische school 'Johannes Calvijn' op Bali en over de noodzaak van theologisch onderwijs in Indonesië. Het thema van zijn toespraak is: 'De loop met blijdschap volbrengen', dit naar aanleiding van Handelingen 20:24. In de pauze is uiteraard weer ruime gelegenheid voor ontmoeting. Ook kunt u de verkoopstands bezoeken of een workshop bijwonen. De kleinste kinderen zijn tijdens het programma welkom in de crèche, waar weer een zendingsverhaal verteld wordt. Voor de oudere kinderen is er tijdens de middagpauze een knutselworkshop.

Het doet goed om te merken dat het zendingwerk een plaats binnen onze gemeenten mag hebben. We hopen weer velen van u te mogen ontmoeten. Door te horen van de vreugde, maar ook van de zorgen die het werk met zich meebrengt, hopen we dat de band versterkt mag worden.

10.15 uur begin morgenprogramma; 12.15-14.00 uur pauze; 14.00 uur begin middagprogramma; meer informatie: www.zendingsdag.nl.

Daarom graag tot ziens op de zendingsdag!

Ds. G.J.N. Moens,
voorzitter deputaatschap ZGG

■ PINKSTEREN EN ZENDING

Zending is nauw verbonden aan Pinksteren. Na de Pinksterdag zijn de apostelen uitgegaan om de enige Naam tot zaligheid te verkondigen. Deze opdracht om deze Naam te verkondigen is nog steeds actueel. Daarom zijn er namens onze gemeenten ongeveer twintig werkers uit-

gezonden naar diverse landen. In de gemeenten mag geld ingezameld worden om dit werk door te laten gaan. Daarom bevelen wij de Pinkstercollecte van harte in uw milddadigheid aan.

■ ZENDINGS-AVOND TE MOERKAPELLE

Op **zaterdag 14 juni** is er een zendingavond in de kerk van de Geref. Gemeente te Moerkapelle, Kerkstraat 12. Deze avond hoopt ds. W. Harinck iets te vertellen over zijn visitatiebezoeken aan het zendingveld. Collecte voor ZGG. Aanvang: 19.00 uur.

■ VOORLICHTING CGO

Op **woensdag 11 juni** is er voorlichting van de hbo-opleiding CGO in gebouw Driestar Educatief, Burg. Jamessingel 2, Gouda. Aanvang 19.30 uur.

-Informatie over hbo opleiding theologie en open les.

-Informatie over post-hbo cursus Grieks en Hebreeuws. Aanvang resp. 19.30 uur en 20.30 uur.

Op **dinsdag 17 juni** is er voorlichting over de cursus Grieks in de Zuiderkerk TE Rijssen. Aanvang: 19.45 uur.

Meer informatie op www.cgo.nu

Meer informatie op www.cgo.nu onder hbo-opleiding

■ DE VLUCHTHEUVEL BIEDT HULP

Al vele jaren biedt De Vluchtheuvel professionele en vertrouwde hulp binnen onze kerkelijke gemeenten. Vanuit een duidelijke christelijke identiteit kan iedereen een beroep doen op hulp bij huwelijks- of gezinsproblemen, opvoedingsvragen, gevolgen seksueel misbruik, seksverslaving, eenzaamheid, depressieve klachten, andere psychische problemen, rouwverwerking, identiteitsvragen, enzovoort.

Bij De Vluchtheuvel kunnen zowel jongeren als volwassenen hulp vragen. De hulpverlening wordt verleend door maatschappelijk werkers, therapeuten en psychologen. Er is meestal een gesprekslocatie bij u in de buurt. Uiteraard is de privacy volledig gewaarborgd. Raadpleeg voor meer informatie en het complete hulpaanbod de website.

De kosten worden voor een groot ge-

deelte gedragen door de kerk. Hierdoor is de financiële drempel om hulp te vragen bij De Vluchtheuvel laag. Hulpvragers van de Gereformeerde Gemeenten betalen € 25,- per gesprek.

Voor hulpvragen kunt u op werkdagen tijdens kantooruren bellen naar: 0113-213098 of u aanmelden via de website: www.stichtingdevluchtheuvel.nl. De Vluchtheuvel is er ook voor advies aan ambtsdragers. Maak daarvoor eenvoudig een belafsprake via de website.

■ ZANGAVONDEN

Heusden

Zangavond op **vrijdag 13 juni**, aanvang: 20.00 uur, in de Hervormde kerk te Heusden, m.m.v. het mannenkoor Jeduthun uit Krabbendijke, het gemengd koor Vooruitgang zij ons streven uit 's-Gravenpolder, het jongerenkoor Con Forza en het kinderkoor Samuël uit Poederloijen. Opening en sluiting door evangelist H.J. van den Boogaart. Collecte t.b.v. evangelisatiepost Tilburg.

Kloetinge

Zangavond op **zaterdag 21 juni**, aanvang: 19.30 uur, in de Geerteskerk in Kloetinge, m.m.v.

het gemengd koor Asaf uit Goes, organist Jacco Goud, het jongerenkoor Hananja uit Tholen en organist Lennart Moree.

Nunspeet

CD-presentatie jongerenkoor Elad uit Elspeet op **zaterdag 14 juni**, aanvang: 19.30 uur, in de Dorpskerk te Nunspeet, Dorpsstraat 12, m.m.v. genoemd jongerenkoor en verschillende instrumentalisten. Algehele leiding: ds. G. van Manen.

Zeist

Zangavond op **zaterdag 14 juni**, aanvang: 19.30 uur, in de Rehobothkerk van de Geref. Gemeente te Zeist, Joubertlaan 5 (hoek Bergweg), met medewerking van het gemengd koor Sursum Corda uit Zeist, organist: Pim Schipper, het gemengd Ichthuskoor uit Soest en organist: Arjan Veen. Leiding: ouderling D. v.d. Lagemaat.

■ STADSWANDELING/ RONDVAART TE ENKHUIZEN

Vanuit de Geref. Gemeente te Enkhui-zen worden een stadswandeling en een rondvaarttocht door Enkhui-zen georganiseerd, waarvan de opbrengst bestemd is voor het bouwfonds van die kerkelijke gemeente. Heeft u interesse in een wandel- en/of vaartocht door onze historische stad o.l.v. een gids? Meld u dan snel aan voor een van onderstaande data. Dit kunt u doen door te mailen naar

stadswandelingenhuizen@gmail.com of telefonisch contact op te nemen met Wietske v.d. Starre (06-81916902) of Pieter Heijkamp (06-14659048). U kunt zich opgeven voor een combinatie van stadswandeling en rondvaart, maar ook voor één van beide onderdelen. Aan de deelnemers zal een vrijwillige bijdrage t.b.v. het bouwfonds worden gevraagd.

Data:

woensdag 11 juni: stadswandeling om 19.00 uur.

zaterdag 14 juni: stadswandeling om 13.30 uur en rondvaart om 15.00 uur.

■ FIETSTOCHT TE GENEMUIDEN E.O.

Fietstocht (ca. 30 km) in Genemuiden en omgeving op **zaterdag 14 juni**. Startlocatie: kerkgebouw Geref. Gemeente Genemuiden, Taghof 3. Inschrijven tussen 11.15 en 12.30 uur. Deelnamekosten: € 3,50 per volwassene, kinderen € 2,50, max. € 15,- per gezin. Eten en drinken is verkrijgbaar. Opbrengst is bestemd voor de Jeugdbondactie.

■ ROMMELMARKT TE KLAASWAAL

Rommelmarkt op **zaterdag 7 juni**, van 9.00-14.30 uur, te Klaaswaal, locatie Havenweg 9. Ook zijn er kinderspelletjes en wordt er voor de inwendige mens gezorgd. De opbrengst is voor de actie van de JBGG "In het oog, in het hart".

■ VERKOPING/MARKT IN OOSTKAPELLE

Verkoping en rommelmarkt op **zaterdag 14 juni**, van 9.00-15.30 uur, op het terrein van de Saronkerk te Oostkapelle, Noordweg 34. Verkoop bij opbod om 10.00 uur. Voor de kinderen zijn er spelen. De opbrengst is o.a. voor de ZGG.

■ VERKOPING & FIETSTOCHT TE NEERIJNEN (E.O.)

Verkoping en fietstocht (circa 35 km), te organiseren vanuit de Geref. Gemeente te Waardenburg, op **zaterdag 7 juni**. Verkoping: van 9.30-14.30 uur, locatie 2^e Tieflaarsestraat 3a te Neerijnen. Fietsstocht: start tussen 9.30 en 12.00 uur op genoemde locatie, deelnamekosten: volwassenen € 4,50, kinderen € 2,50, max. € 12,50 per gezin. Voor meer info: tel. 06-20681961. De opbrengst is t.b.v. bouwfonds genoemde Geref. Gemeente.

■ WORKSHOP VOGG, AFD. WEST TE BODEGRAVEN

Op **dinsdag 17 juni** is er een workshop rond het thema: "Begeleiden van gemeentezang: Hoe doe je dat goed?" De workshop staat o.l.v. Rien Donkersloot en zal worden gehouden rondom het nieuwe

Reil-orgel van de Geref. Gemeente te Bodegraven, Dronensingel 2. Iedereen is hartelijk welkom. Deelnemers aan de workshop kunnen zich aanmelden via het emailadres vdhoek-vos@live.nl. Na aanmelding volgen dan verdere instructies.

■ KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Vrijdag 25 april ontving dhr. M. Baartman uit handen van burgemeester Van Belzen van Barendrecht een Koninklijke

onderscheiding onder andere vanwege alle belangeloze inzet voor onze kerkelijke gemeente. We denken hierbij aan het werk voor de kerkbode, zijn orgelspel en tuin- en onderhoudswerkzaamheden. Ook vanaf deze plaats van harte gefeliciteerd met deze onderscheiding. We wensen hem toe dat niet alleen al het werk dat hij deed, maar ook deze blij van dank en waardering aan de HEERE verbinden mag.

Kerkenraad Geref. Gemeente Hoogvliet

KERKDIENSTEN

■ ZONDAG 8 JUNI 2014 EERSTE PINKSTERDAG

Aagtekerke 9.30 uur en 19.00 uur stud. H. Brons en 14.30 uur (H.D.) ds. J.M.D. de Heer; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur ds. J.S. van der Net; Alblasserdam 9.30 uur ds. W.J. Karels en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam-Noord 10.00 uur stud. H. van der Heiden; Apeldoorn 15.00 uur ds. A. Schreuder; Arnhem 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Beekbergen 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Berkenwoude 15.00 uur ds. J.W. Verweij; Bodegraven 15.30 uur ds. P. Mulder; Borssele 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Boskoop 9.30 uur ds. H. Paul en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. W. Silfhout; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Helder 16.00 uur stud. H.A. van Zetten; Deventer 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dinteloord 14.30 uur ds. J. van Belzen; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 10.00 uur ds. H. Hofman en 17.00 uur ds. J.S. van der Net; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 uur (H.D.) ds. G. Heijkamp en 16.00 uur stud. H. van der Heiden; Enter 15.00 uur ds. J. van Laar; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds.

C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur ds. G. Clements en 16.30 uur ds. J.J. van Eckveld; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. J.S. van der Net; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravensande 9.30 uur ds. J. Driessen; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 en 18.30 uur stud. W.A. Zondag; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 14.30 uur (openb. bel.) ds. S. Maljaars; Hilversum 17.00 uur ds. K. Boeder; Hoedekenskerke 14.00 uur ds. S.W. Janse; Hoofddorp 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Houten 10.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. J. IJsselstein; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 uur ds. A.J. Gunst; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruijningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Lelystad 10.00 en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Marknesse 19.00 uur ds. A. Schot; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. M.J. van Gelder; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. B. Labee; Nieuwe-Tonge 17.00 uur ds.

C. Harinck; Nijkerk 14.30 uur ds. A. Verschuure; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oostburg 18.00 uur (openb.bel.) ds. R.A.M. Visser; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 15.00 uur (openb.bel.) ds. D.W. Tuinier; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Opperdoes 10.00 en 19.00 uur stud. H.A. van Zetten; Poederloijen 14.30 uur ds. M. Karens; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele; Puttershoek 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. M. Golverdingen; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.30 uur (openb.bel.) ds. C. Sonneveld; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.00 uur stud. P.D. den Haan; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur (H.D.) ds. W.J. Karels; Rotterdam-Zuidwijk 16.30 uur ds. J. Driessen; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 15.30 uur ds. W. Harinck; Sint Annaland 14.30 uur (openb.bel.) ds. E. Bakker; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. J.M. Kleppe en 19.00 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 17.00 uur ds. M. Golverdingen; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.J. de Waard; Veen 15.00 uur ds. J. Schipper; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 19.00 uur (openb.bel.) ds. L. Terlouw; Vlissingen 15.00 uur stud. W.A. Zondag; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 15.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 uur en 18.30 uur ds. M.J. van Gelder en 14.00 uur stud. H. Brons; Westzaan 15.30 uur (openb.bel.) ds. G. Heijkamp; Woerden 16.30 uur ds. H. Paul; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. J.J. van Ekeveld en 18.30 uur ds. G. Clements; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. J.W. Verweij en 14.30 uur ds. G. Pater; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

■ MAANDAG 9 JUNI 2014 TWEDE PINKSTERDAG

Aagtekerke 9.30 uur (openb.bel.) ds.

D.W. Tuinier; Aalburg 9.30 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 11.00 uur ds. M. Mondria; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 uur ds. A.J. de Waard; Apeldoorn 9.00 uur ds. J.M. Kleppe; Barendrecht 9.00 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 uur (H.D.) ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 11.15 uur ds. B.J. van Boven; Benthuisen 09.30 uur ds. H. Paul; Berkenwoude 9.30 uur ds. J.S. van der Net; Boskoop 9.30 uur ds. J. Driessen; Brakel 9.30 uur stud. P.D. den Haan; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 9.00 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.00 uur ds. B.J. van Boven; Dirksland 10.00 uur ds. P. Blok; Dordrecht 10.00 uur ds. H. Hofman; Ede 9.30 uur (openb.bel.) ds. A.A. Brugge; Elspeet 10.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur (openb.bel.) ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 uur ds. A.P. Baaijens; Enter 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Ermelo 9.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 uur ds. C. Hogchem; Gouda 9.30 uur (openb.bel.) ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Groningen 10.00 uur ds. J.B. Zippro; Hardinxveld-Giessendam 9.00 uur ds. W. Silfhout; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. M. Jooisse; Herkingen 9.00 uur stud. W.A. Zondag; Hoogvliet 11.15 uur (openb.bel.) ds. L. Terlouw; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 uur ds. J. IJsselstein; Kapelle-Biezeling 10.00 uur (openb.bel.) ds. C. Harinck; Klaaswaal 9.30 uur (openb.bel.) ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 9.30 uur (openb.bel.) ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 10.00 uur ds. J. Schipper; Lelystad 9.30 uur ds. R. Kattenberg; Meliskerke 9.30 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Centrum 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. S.W. Janse; Middelharnis 9.30 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 uur ds. A. Vermeij; Nieuwerter Aa 9.00 uur stud. H.A. van Zetten; Nieuwe-Tonge 11.00 uur stud. W.A. Zondag; Nijkerk 9.30 uur (openb.bel.) ds. J.W. Verweij; Nunspeet 9.00 uur ds. A. Schot; Oosterland 10.00 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 9.30 uur ds. M.J. van Gelder; Opheusden 10.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Ouddorp 9.30 uur ds. G. Bredeweg; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele; Rhenen 9.00 uur (openb.bel.) ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur (H.D.) ds. G. Pater; Rijssen-Noord 9.00 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.00 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.00 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder

11.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Centrum 11.15 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. C. van Krimpen; Scherpenisse 9.00 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 uur (openb.bel.) ds. A. Verschuure; Sliedrecht 12.00 uur (openb.bel.) ds. A.T. Huijser; Sprang-Capelle 9.00 uur (openb.bel.) ds. A.T. Huijser; Stad aan 't Haringvliet zie Middelharnis; Stolwijk 9.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 9.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 9.30 uur (openb.bel.) ds. K. Boeder; Tholen 11.00 uur (openb.bel.) ds. E. Bakker; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur (openb.bel.) ds. P. Mulder; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Utrecht 10.00 uur ds. W. Visscher; Veenendaal 9.30 uur ds. B. Labee; Vlissingen 9.00 uur stud. H. Brons; Waardenburg 9.00 uur ds. M. Mondria; Wageningen 11.15 uur ds. F. Mulder; Werkendam 9.30 uur (openb.bel.) ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 uur ds. C.J. Meeuse; Woerden 9.30 uur stud. H. van der Heiden; Zeist 10.00 uur (openb.bel.) ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwolle 11.00 uur ds. A. Schot.

■ DINSDAG 10 JUNI 2014

Borssele 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Eindhoven 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Rotterdam-Zuidwijk 19.30 uur (uitzendingsdienst) ds. W. Harinck.

■ WOENSDAG 11 JUNI 2014

Kamperland 19.30 uur ds. J. van Belzen; Meeuwen 19.30 uur (openb.bel.) ds. M. Karens; Nieuwdorp 19.30 uur ds. A. Verschuure; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. B. Labee; Nisse 19.30 uur ds. G. Beens; Rhenen 13.30 uur (huw.bev.) ds. F. Mulder; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. W. Silfhout.

■ DONDERDAG 12 JUNI 2014

Hilversum 14.30 uur (huw.bev.) ds. W. Visscher; Hoogeveen 19.30 uur ds. L. Terlouw; Lisse 14.15 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder; Nieuwerkerk 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Oostvoorne 19.30 uur ds. M. Mondria; Puttershoek 14.30 uur (huw.bev.) ds. A. Vermeij; Rijssen-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; Tholen 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Pater; Veen 19.30 uur (openb.bel.) ds. J. van Rijswijk; Veenendaal 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee.

■ VRIJDAG 13 JUNI 2014

Aalst 14.00 uur (huw.bev.) ds. M. Karens; Barneveld-Centrum 12.00 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; Hoedekenskerke 14.30 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; Nunspeet 13.15 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Sliedrecht 13.30 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser; Tholen 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld;

Yerseke 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 8 JUNI 2014

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

■ MAANDAG 9 JUNI 2014

Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

2-4 pers. luxe hooiberg voor nachtje of vakantie in omg. Geldermalsen.

www.dehooibergmeteren.nl
0345-520559

Uitgesneden teksten

G. v.d. Dikkenberg
Veenendaal 0318 540252
houtsnijderdikkenberg@klikSAFE.nl

Thuiswerk met computer.

Bij voorkeur met H.T.L.M. kennis of gelijkwaardige fotokennis, 4-5 uur per week, student(e). Bij voorkeur mag vanaf nu al, maar vooral tijdens vakantietijd. En een parttime chauffeur 1 dag per week.

Mag ZZP-er zijn of vutter, of gepensioneerde. Voor meer info: info@buxus-europe.nl of via website www.buxus-europe.de/bonsai

Hotel Eureka organiseert een week met bezinning en ontspanning van D.V. 5-12 juli 2014 voor € 575,- p.p.

Een week waarin bezinning en ontspanning elkaar afwisselen. Dit o.l.v. een emerituspredikant van de Gereformeerde Gemeenten. Alles volpension met Bijbelstudies, 1 huifkartocht, 1 bustocht en 1 boottocht en dagsluitingen. Hotel Eureka in Zeddam, 0314-651811 of kijk op www.hotel-eureka.nl

ADVERTENTIES

Voor alle blijken van belangstelling en hartelijk medeleven die wij ontvangen hebben, zowel persoonlijk als schriftelijk en ook per mail, tijdens de ernstige ziekte, na het overlijden en bij de begrafenis van mijn innig geliefde vrouw, onze lieve, zorgzame moeder en oma

Adriana Mulder - Kersseboom

betuigen wij u onze welgemeende dank.
Het heeft ons heel goed gedaan.

P. Mulder
Kinderen en kleinkinderen

Geldermalsen, juni 2014

Vakantie Oostenrijk:

Te huur: luxe Chalet en
Appartementen 2-9 pers.,
in omg. Saalbach-Hinterglemm /
Zell am See,
Info: 0180-322181 / 06-51166845

Voor het leveren en leggen van **na-
tuurstenen- en keramische vloeren.**
Alleen **eerste klas kwaliteit** en steeds
de **laagste prijs. Tegelzettersbedrijf**
J. Slingerland, 0184-611917.

Lelie zorggroep is voor
Agathos en De Koningshof
op zoek naar een

Geestelijk Verzorger

 Lelie zorggroep

Voor vragen:
Leni Hoogendoorn (010) 26 40 777
Janneke Versteegt (010) 29 18 171
Kijk voor meer informatie en
overige vacatures op:
www.lieliezorggroep.nl

Heykoop zorgt voor Vaderdag... !

- 3 x Nieuwe Bladmuziek (in noten en klavar)
- Nieuwe CD Samenzang Dordrecht met 3 bovenstemgroepen. 1000 aanw. (van 12 april j.l.)
- Nieuwe CD Nederlandse Orgeltour-2 (improvisaties op 6 orgels)

Nu verkrijgbaar bij: www.pieterheykoop.nl

OPROEP

Het kinderkoor HARPE DAVIDS
uit Hardinxveld- Giessendam
zoekt met ingang van het nieuwe
cursusjaar een nieuwe dirigent(e).
Heeft u interesse?

Dan kunt u contact opnemen met
Frans Nieuwelink, 0184-617636,
frans.nieuwelink@kliksafe.nl of
Martine Mulder, 0184-632021,
m.mulder@kliksafe.nl

Nu LAST-MINUTES. Oostenrijk
stacaravans op gezinscamping.
Kerkdiensten, recreatieteam, zon,
water en bergen. Meer info op
www.es-vakanties.nl of 055 3030083.

Te huur in **Epe** onze vak.woning
Heerlijk ruim en vrij gelegen
Tot 6 pers. Prachtige fiets- en wandel
omgeving. bel 0578-629347

Nieuwe uitgave!

BOETEPREKEN

Gehouden op de bede- en boetedag
Gereformeerde Gemeenten
11 mei 2014

ds. B.J. van Boven
ds. A.T. Huijser
ds. S.W. Janse
ds. G. Mouw
ds. A. Verschuure

Intekenprijs
tot eind juli
12,50
daarna 15,95

Verkrijgbaar bij de boekhandel

UITGEVERIJ & BOEKHANDEL
De Ramshoorn

Lange Vorststraat 21 - Goes (0113) 22 19 09
www.deramshoorn.nl - info@ramshoorn.nl

Hierbij bestel ik:

..... ex. **Boetepreken** - à 12,50

Naam
Adres
Postcode
Woonplaats
Telefoonnr.

Bon, in enveloppe zonder postzegel, zenden aan:
De Ramshoorn, Antwoordnummer 860, 4460 WB Goes

Créance Services

administratieve ondersteuning
structuur in financiële zaken

budgetcoaching
hulp bij administratie
inkomensbeheer
schuldhulpverlening

Voor financiële zorgverlening en
beheer van uw administratie.
Neem vrijblijvend contact met
ons op voor meer informatie of
vraag een folder aan!

www.creance-services.nl

mail: info@creances-services.nl

telefoon 010 - 4 5 6 9 6 1 8

Postbus 85004

3009 MA Rotterdam

contactpersoon: L.C. Oosse

T.K.: op rustige camping in **Uddel**,
mooi ruim chalet,
van alle gemakken voorzien.
Vr. pr. € 52.500.
Tel. 0318-301863 / 06-13433284.

SHG biedt u passende zorg

Uitgaande van de
Gereformeerde Gemeenten in
Nederland biedt de SHG zorg
die aansluit bij uw manier van
leven, Bijbelse normen en
waarden vormen daarin de basis
voor uw en onze
dagelijks levenshouding en
mediegebruik.

DE GRATIS ZORGBROCHURE ZENDEN WIJ U GRAAG TOE

Kraamzorg

Bel 0187 - 48 91 73

b.g.g. 0342-492155
ma - vr: 9.00-11.00 uur
en van 13.00-15.00 uur
vr: ook van 19.00-21.00 uur

Thuiszorg

Bel 0166 - 65 26 05

ma - vr: 9.00-11.00 uur
vr: ook van 19.00-21.00 uur

Vakantiewoning "Haus Irmgard"

Gelegen op de Hunsrück (Duitsland)
± 25 km vanaf de moezel en
± 25 km vanaf de Rijn.
25 slaappleatsen, onderverdeeld in
div. appartementen.
www.hausirmgard.nl 0621291825

*Dagbesteding
Op eigen steer*

De Betuwehof Zorg

Dagbesteding ouderen - Achterberg

contact: Bert of Julia Hak
tel: 0317 - 6 18 18 0
info@betuwehof.nl
www.betuwehof.nl

Voetius een
'monster van precisieheid'?

Documentatieblad Nadere Reformatie
Voor een proefnummer of abonnement:
www.ssnr.nl/dnr/

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Tel.: (0318) 526641

Bgg.: (06) 53638114

24 uur per dag bereikbaar

Buurtlaan West 26

3905 JR Veenendaal

Wij verzorgen uitsluitend begrafenissen
www.wegenaar.nl

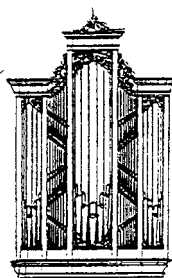
Ambtskleding Herenkleding Trouwkostuums

Geerts
herenkleding
Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
tel. (033) 277 88 99

www.geertsherenkleding.nl

Orgelmakerij Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Voorlichtingsavonden hbo-opleiding

Bent u geïnteresseerd in een opleiding tot docent godsdienst of pastoraal werker? Wilt u gewoon theologie op hbo-niveau studeren? Of wilt u de Bijbel in de grondtaal lezen?

Bezoek dan de voorlichtingsavond van **woensdag 11 juni** in gebouw Driestar Educatief, Burg. Jamessingel 2, Gouda. Aanvang 19.30u.

Informatie over de cursus Grieks te Rijssen op dinsdagavond 17 juni in de Zuiderkerk. Aanvang 19.45u.

Meer informatie op website www.cgo.nu.

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:
Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

SCHOONHOVEN ZILVERSTAD

JA, IK WIL...

EEN RIKKOERT RING GRATIS

SETPRIJS INCL.
DIAMANT € 1347,-

De voordeligste ring
GRATIS
U betaalt:

€ 719,-*
* Prijswijzigingen voorbehouden.

Huismerk: keuze uit meer dan 200 modellen.

UNIEKE TROUWRINGENGALERIE
met meer dan 1000 ringen!

Exclusief dealer van o.a.: Acredo, Aller, Colom,
Desiree, Martinshof en Saint Maurice.

Alle overige merken 10% KORTING (m.u.v. Acredo)

RIKKOERT
SCHOONHOVEN'S
JUWELIERSHUIJS

HAVEN 1-13
SCHOONHOVEN
TEL. (0182) 38 26 51

BURG. ROOSSTR. 22
LEKKERKERK
TEL. (0180) 66 14 90

INFO@RIKKOERT.NL
WWW.RIKKOERT.NL

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

T.H. Ruime 7-pers. chalet
op camping **De Wolfskuylen**
in **Drenthe**.
Tel. 0341-561699/ 06-23735516.

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Hauptwerkorgels op maat

noorlander

ORGELMAKERIJ

0318 - 89 02 02
www.orgelmakerij.com

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie
aan kinderen, jongeren
en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Praktijk den Uijl
psychosociale hulpverlening
& contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel
010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gespreklocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

Op jouw dag...
...stijlvol gekleed!

Bij den Engelsman & van Driel
ga je stralend de deur uit.

Maak een afspraak
zodat privacy is
gegarandeerd

den Engelsman & van Driel

Voorstraat 15 - Sint-Annaland - Tel. (0166) 65 24 90
maandag gesloten, vrijdagavond koopavond

www.denengelsmanenvandriel.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

Stolk
orgels

NIEUWERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE

Tel: 010-4517471

CO2 metingen

Advies en installatieburo

Voor een vrijblijvende offerte

aktie@kliksafe.nl

Te koop gevraagd
Theologische boeken

0577-401065

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging
Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn
Dag en nacht bereikbaar, in elke regio
(0172) 23 33 38
Wij verzorgen alleen begrafenissen

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Van Manen
timmerbedrijf

kerkbanken
bankstofferings
kansels
doopvonts
lessenaars
collectezakken

Timmerbedrijf Van Manen B.V.
Puurveenseweg 47 | Kootwijkerbroek
t (0342) 44 29 60
www.timmerbedrijfvanmanen.nl

Tot de zomervakantie
naar Texel...
WEEKEND/
MIDWEEK €119*
WEEK €149*
De Verrassing
Bungalowpark
www.deverrassing.nl of bel 0222 31 89 06
* Vanafprijs, geldig tot de zomervakantie 2014

Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl
078 - 6124081

RST
Zorgverleners

Verpleging & Verzorging

“Fijn dat ik nog thuis
kan blijven wonen”

Verpleging & Verzorging door
medewerkers met een reformatische
identiteit, dat is **een vertrouwd idee.**

Meer informatie? www.rstzorg.nl

of bel 0342-42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg**
en **huishoudelijke hulp**

Tegels... als geen ander

Vloertegels en wandtegels
Meer dan duizend soorten
Vakkundig advies en gelegd
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen

Ook bij Kroon
TEGELOUTLET
veel keuze, vanaf
€ 3,95 / m²

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl